

1) Ἀχθοφόρος ἐνθ' ἄν. Συνών. *βασταγάρης*, *χαμάλης*. β) Μεταφ. βάνανσος, χυδαῖος Κεφαλλ. 2) Ὁ φορτωμένος ἵππος Λεξ. Δημητρ.

βαστάγα ἡ, ἄνδρ.

Πιθανῶς ἡ λ. σχετίζεται ἐτυμολογικῶς πρὸς τὸ *βαστάγι*.

1) Οἰκία ἐπιμήκης ἄνευ διαχωρισμάτων. 2) Μάνδρα ἐπιμήκης. Πβ. *βαστάγι* 12.

βάσταμα τό, *βάσταγμα* Θράκ. *βάσταγμαν* Πόντ. (Κερασ.) *βάσταμα* σύνηθ. *βάσταμαν* Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) *βάστηγμα* πολλαχ. *βάστημα* Λεξ. Δημητρ. (λ. *βάσταγμα*) *βάστημ-μα* Εὐβ. (Κουρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βάσταγμα*.

1) Τὸ νὰ βαστάξῃ τις κατὰ σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Δὲν κάνει καλὸ βάσταμα* (δὲν κρατεῖ καλῶς) σύνηθ. β) Τὸ ὑπ' ἀνθρώπου ἢ ζώου βασταζόμενον φορτίον, τὸ ποσὸν ποῦ δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὴν ράχιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ ζώου Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: *Φορτωθ' ἔκ' ἐφίρει ἓνα βάσταμα* ξύλα Αἰτωλ. γ) Τὸ σχοινίον μὲ τὸ ὁποῖον φέρει τις φορτίον Πελοπν. (Βασαρ.): *Μὲ τὸ βάσταμα τὰ πονογάγια φορτωμένη 'ς τοῖς πλάτες*. δ) Ὑποστήριγμα Κύπρ.

2) Ἀντοχή, στερεότης, δύναμις Ἰμβρ. Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Σκόπ.: *Κάθ' βάσταμα 'ς τὸν πάλιμα Σκόπ.* *Βάσταμα* ἀπόκαμι αὐτὸ τὸν *ζιβγάρ* τὰ παπούτσια, *μπιζέρ* σα νὰ τὰ *φουρῶ* (*μπιζέρ* σα=βαρέθηκα) αὐτόθ. 3) Διάρκεια Λήμν.: *Βάσταμα* πλὴν οἱ *βουρξᾶδες* φέτον, δὲ *ἡροικήσαι* *καλονκαίρ*. 4) Προθεσμία Κύπρ. 5) Ὑπομονὴ Πόντ. (Κερασ.)

Πβ. *βασταμός*.

βασταμός ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάζω*, δι' ὃ ἰδ. *βαστώ*.

1) Τὸ νὰ δύναται τις νὰ ὑποφέρῃ, νὰ ἀνεχθῇ τι πολλαχ.: *Δὲν ἔχουν βασταμούς οἱ ἀγῆδες τοῦ Ἰόνιοι Νῆσ.* *Δὲν ἔχει βασταμούς ἡ πεῖνα αὐτόθ.* *Δὲν ἔχεις βασταμό* Πελοπν. (Μάν.) 2) Ἀντοχή, ἰσχύς Κεφαλλ. Ρόδ. κ.ά.: *Ἐφασ* τόσο πολὺν κ' *ἔχει ἀκόμη βασταμό* Κεφαλλ. 3) Περιορισμός, συγκράτημα πολλαχ.: *Αὐτὸς ἄμ' ἀρχινάει, δὲν ἔχει βασταμό.* *Μιλάει τόση ὥρα καὶ βασταμό δὲν ἔχει πολλαχ.* || Φρ. *Βασταμό* τοῦ *βασταμοῦ* δὲν ἔχει (δὲν ἡμποροῦν νὰ τὸν συγκρατήσουν) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Πβ. *βάσταμα*.

βαστανιά ἡ, Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάνω*, δι' ὃ ἰδ. *βαστώ*, καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Φορτίον ἰδίως ξύλων.

βασταριά ἡ, ἀμάρτ. *βαδταρκά* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάρω* καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Ἡ βακτηρία ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τις διὰ νὰ βασίσῃ: *Ἐν' κοντσὸς ἰθαὶ παρπατεῖ μὲ τὰς βασταρκές.* Συνών. *δεκανίκι*, *πατερίτσα*.

βασταριάρις ἐπίθ. Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάρω* καὶ τῆς καταλ. -ιάρις.

1) Ὁ ἔχων ἰσχύν, ὁ ἀντέχων: *Αὐτὸς εἶναι βασταριάρις*, *βάλ' του βάρος.* *Αὐτὴ εἶναι βασταριάρα 'ς τὰ πόδια.* *Βασταριάτικο* καῖκι-μουλάρι κττ. 2) Ὁ διατηρούμενος ἐπὶ μακρὸν χρόνον: *Σταφύλι βασταριάτικο.*

βασταριό τό, Θεσσ. Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάρω* καὶ τῆς καταλ. -ιό, καθὼς καὶ *βύσκιω-βύσκιό*, *τρέχω-τρεχίό* κττ.

Στήριγμα, ἔρεισμα: *Τεντῶν' τοῦ χέρ' σὰ βασταριό* Θεσσ. || Ἄσμ.

Κάνει τὰ χέρια βασταριό, ἀντρεϊώθη κι ἀσηκώθη Κέρκ.

βαστάρω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστώ* κατὰ τὰ ἄλλα εἰς -άρω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Φωσκ. Φορτοῦν. 142 *«πῶς σὲ βαστάρει ἡ ψή σου;»* Ὑπομένω.

βασταχτά ἐπίρρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βασταχτός*.

1) Ἄνευ προσεγγίσεως εἰς τὸ ἔδαφος, μετεώρως, ἀνυψωμένα πολλαχ.: *Τὸν σήκωσαν τὸ μεθυμένο καὶ τὸν πῆγαν βασταχτά 'ς τὸ σπῖτι του.* Συνών. *ἀνάκουφα* 2, *ἀνακουφωτά*, *ἀνασηκωτά*. 2) Ἄνευ διακοπῆς, συνεχῶς πολλαχ.: *Τραγουδάει βασταχτά.* Συνών. *κρατητά*, *συγκρατητά*. 3) Ἀσφαλῶς, στερεῶς Πελοπν. (Αἶγ.): *Κράτει τὸ μπότι βασταχτά νὰ μὴ σοῦ πέσῃ καὶ σπάσῃ.*

βασταχτερός ἐπίθ. Κεφαλλ. *βαστακτερός* Σίφν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βασταχτός* καὶ τῆς καταλ. -ερός.

Α) Κυριολ. 1) Ὁ ἀντέχων εἰς τὸ λύγισμα καὶ μὴ θραυόμενος Σίφν.: *Εἶναι βαστακτερὴ βέργα ἢ ἀλγαραξὶ* (ἀντέχει χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν καλαθοπλεκτικήν). 2) Ὁ διατηρούμενος ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἰδίως ἐπὶ καρπῶν Κεφαλλ. 3) Ὁ μὴ ὀριμάζων ἐγκαίρως Κεφαλλ.: *Βαστακτερὸ σταφύλι.*

Β) Μεταφ. 1) Ὑπομονητικὸς Κεφαλλ.: *Βαστακτερός* ἄνθρωπος. 2) Ἡμερος, πρῶτος Κεφαλλ.: *Βαστακτερὸ* μουλάρι.

Πβ. *βασταγερός*.

βασταχτήρα ἡ, Πελοπν. (Κορινθ.) κ.ά.—Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαστάζω*, δι' ὃ ἰδ. *βαστώ*, καὶ τῆς καταλ. -τήρα.

Βασταγαρξά 3, δ ἰδ.

βασταχτός ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. *βαστακτός*.

1) Ὁ διὰ τῶν χειρῶν μετέωρος κρατούμενος πολλαχ.: *Τὸν πῆγαν τὸ μεθυμένο 'ς τὸ σπῖτι του βασταχτό.* Ἐφεραν τὸν ἄρρωστο *βασταχτό*. 2) Μεταφ. οἰκονόμος, φειδωλὸς Ἀττικ.: *Ὁ δεῖνα ἦταν βασταχτός κ' ἔγινε νοικοκύρις.* Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. *ἀπλοχέρης* 1.

βαστώ, *βαστάζω* Ἡπ. Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Σταυρ.) κ.ά. *βαστάζω* Ἡπ. Τσακων. *βαστάχνω* Κύπρ. *βαστάγνω* Κύπρ. *βαστάνω* Νάξ. *βαστάν-νω* Κύπρ. *βασταίνω* Ζάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Μάν. κ.ά.) *βαστώ* κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σταυρ.) Ἀσιῶ Κάρι. Κάσ. κ.ά. *βαστοῦ* Σκυρ. *βαστάω* σύνηθ. *βαστάων* πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. καὶ Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Πελοπν. (Ἀνδρῶς. Μεσσ. Πυλ. Τριφυλ.) Μέσ. *βασκειέμαι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἀόρ. ἐνεργ. *βάσταξα* καὶ *βάστηξα* κοιν. Ἀόρ. παθ. *βαστάχτηκα* καὶ *βαστήχτηκα* κοιν. Μετοχ. *βασταγμένος* καὶ *βαστηγμένος* πολλαχ. *βασταγμένους* καὶ *βαστηγμένους* Μακεδ. κ.ά. *βασταζόμενος* Ρόδ. κ.ά. *βαστιούμενος* Βιθυν. Θράκ. Σίφν. κ.ά. *βαστωμένο* Ἀπουλ. (Καλημ.)

Τὸ μεσν. *βαστώ*, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. *βαστάζω*. Καὶ οἱ τύπ. *βαστάνω* καὶ *βασταίνω* μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1540 (ἐκδ. RDawkins) «οἱ πτωχοὶ οἱ Κυπριῶτες ὅπου βαστάνουν πολλὰ» καὶ Χρον. Μορ. στ. 4751 (ἐκδ. JSchmitt) «τοῦ πρίγκιπος τὸ φλάμουρον θέλω νὰ τὸ βασταίνω».

Περὶ τοῦ τύπ. *βαστάχω* - *βαστάγω* ἰδ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνῶν 37 (1925) 77.

Α) Μετβ. **1)** Κρατῶ τι κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πόντ. (Κερασ. Σταυρ.) Τσακων. : Φρ. Τὸ βαστῶ μὲ τὰ χέ-
ρια μου (πολὺ στερεά). Τὸν βαστῶ καλὰ ἢ γὰ καλὰ (τὸν ἔχω
εἰς τὴν διάθεσίν μου, τὸν κάμνω ὅ,τι θέλω). Βαστῶ τιμόνι
(οἰακίζω πρὸς ὠρισμένην διεύθυνσιν, κυβερνῶ πλοῖον καὶ
μεταφ. κυβερνῶ καλῶς τὰ τοῦ οἴκου) κοιν. Βαστῶ πλώρη
(τηρῶ τὴν πρῶραν σταθερῶς πρὸς ὠρισμένην κατεύθυν-
σιν). Βαστῶ ὄρτσα ἢ τὰ ὄρτσα (κυβερνῶ τὸ πλοῖον ὅσον τὸ
δυνατὸν ἐγγύτατα πρὸς τὴν πορείαν τοῦ ἀνέμου). Βαστῶ
ἀπάνω (ἀπομακρύνομαι τόσον ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ
ἀνέμου, ὅσον ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντηνεμηθοῦν τὰ ἱστία) σύννηθ.
Ἐβάσταξα τὸ μωρὸν (ἔγινα ἀνάδοχός του) Κερασ. Ἐβά-
σταξα τὰ στέφανα τοῦ δεῖνα (ἔγινα παρὰ νυμφος) αὐτόθ. Βα-
στοῦσιν ἔς τὰ χέρια (μαλώνουν) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Βαστῶ τὸ
ὄχι (ἀρνοῦμαι) αὐτόθ. Βαστῶ ἀπάνω (φρ. ἐλλειπτική, στη-
ριζόμενός που ἢ πιάνων τι ἀνγεύρομαι καὶ ἀπλῶς σηκώ-
νομαι) Κρήτ. || Παροιμ. "Οπ' ἀκούς πολλὰ κεράσια βάστα
καὶ μικρὸ καλάθι (ἐπὶ ὑπερβολικῶν λόγων, ὑποσχέσεων
κττ. μὴ ἀνταποκρινομένων πρὸς τὴν πραγματικότητα).

Τὸ χωριάτη κάνει φίλο ; | βάστα καὶ κομματί ξύλο
(ἐπὶ βαναύσου ἐν γένει ἀνθρώπου παρεκτρεπομένου ἐκ
τῆς εὐγενείας εἰς τὰς μετὰ τῶν φίλων σχέσεις) κοιν.

Βάστα με νὰ σὲ βαστῶ, | νὰ πάμε δρόμο μακρινὸ
(ἐπὶ τῶν ἀλληλοβοηθουμένων) Φολέγ.—Γνωμ. "Ἄς μὲ βα-
στῇ ἢ μάννα μου κὶ ἄς μὲ βαστῇ ἔς τ' ἀγκάθια σύννηθ.

Κάλλιο χέρι ποῦ βαστάει, πάρα χέρι ποῦ γυρεύει
Πελοπν. (Κόκκιν.) **2)** Φέρω μαζί μου, ἔχω ἐπάνω μου
κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) : Βαστῶ λεπτὰ - χορήματα κττ.
Βαστῶ ἓνα γράμμα σου κοιν. || Φρ. Βαστῇ τὸν παρᾶ (εἶναι
πλούσιος) κοιν. Βαστῇ κακὴ κεφαλὴ (δὲν σκέπτεται ὀρθῶς,
παρεκτρέπεται) Κρήτ. (Χαν.) || Παροιμ. φρ. "Ἡ μάννα σου
σὲ βάσταξε ἐννεὰ μῆνες κ' ἐσὺ δὲ μπορεῖς νὰ βαστάξης λίγη
ῥωρα ; (πρὸς τὸν ἀνυπομονοῦντα) κοιν. || Αἰνιγμ. Κορῶνα
βαστεῖ καὶ κορῶνα δὲν εἶναι, ῥωρα βαστεῖ καὶ ῥωρα δὲν εἶναι
(ὁ πετεινός) Ἡπ. || Ἀσμ.

Τὸ δαχτυλίδι τὸ φορῶ, τὸ γκόλφι τὸ βασταίνω
Πελοπν.

Σοῦ τάσσω ἀπάνω ἔς τὸ χρυσὸ στέμμαν ἀπὸν βασταίνω
Κρήτ.

Τσαὶ ποῦ πάω, ποῦ σέρνω, ποῦ στέω,

ἔς τὴν καρδιά πάντα σένα βαστῶ

Ἀπουλ. **β)** Ἐχω κοιν. : Βαστῶ πολὺν τόπο - μαγαζὶ
- φοῦρνο κττ. Τὰ βαστῶ τὰ χορήματα ἔς τὴν κάσσα μου κοιν.
Τὸ δεῖνα μέρος βαστάει στοιχειὰ (εἶναι στοιχειωμένο)
Πελοπν. (Γορτυν.) Τὸ δεῖνα μέρος βαστάει λάβωμα (συνών.
τῷ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Τρίκκ.) || Φρ. Τὰ βαστῇ τὰ ὀ-
γδόγντα (εἶναι ὀγδοηκοντούτης) Ἀπύρανθ. || Ἀσμ.

"Ἐνα καράβι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἑγγλιτέρρα,

βαστάει καὶ ἔς τὴν πρύμνη του μὴν ὁμορφὴ κωπέλλα

Πελοπν. (Αἶγ.)

Δυὸ ὀργνὲς βαστάει τὸ κάτεργο καὶ τρεῖς εἰν' τὰ νερά του
Κέρκ.

Καρδιά τοῦ γερακιῦ βαστῇ καὶ δὲ δορ' ἂ μερώσης,
σὲ ξένα χέρια δὰ μὲ δῆς καὶ δὰ τὸ μετανοιώσης

Κρήτ.

Μαῦρα τὰ μάθια ποῦ βαστῇ καὶ τὰ μαλλιά ποῦ ἔχεις

κ' ἐπῆρες μού τότε τὸ νοῦ ἀπατουδὰ ποῦ στέκεις

αὐτόθ. **γ)** Κατέχω συνήθως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ σφετερί-
ζεσθαι, τοῦ παρανόμως κατέχειν σύννηθ. : Βαστῇ τὸ σπίτι
μου - τὸ χωράφι μου κττ. Βαστῇ τὸ κλειδί τοῦ σπιτιοῦ μου
καὶ δὲ μού τὸ δίνει σύννηθ. || Φρ. Ποῦ βαστῇ καλὰ βαστῇ (μα-

κάριος ὁ κατέχων) Ἀπύρανθ. "Οποῖος βαστῇ κερδίζει (ὁ
κατέχων ἔχει κέρδος) Κύθν. "Ἄς μού βαστῇ τὰ δανεικὰ
(ἐνν. ἐκεῖνα ποῦ δὲν τοῦ ἔδωσα, δὲν τὸν ἔχω ἀνάγκην) Πε-
λοπν. (Ἀρκαδ.) **δ)** Γενικῶς κατέχω κοιν. : Μὲ βαστῇ
βῆχας - κρουολόγημα - στεναχώρια κττ. Μὲ βαστῇ πόνος ἔς τὰ
νεφρὰ - ἔς τὴν κοιλίαν κττ. Μὲ βαστῇ θέρμη - πυρετός κττ. κοιν.
Καράβι βαστούμενο (τὸ κατεχόμενον ἀπὸ στοιχειᾶ, τὸ
στοιχειωμένο) Θράκ. **ε)** Κατέχω σειρὰν προτεραιό-
τητος Νάξ. : Βαστούσανε οἱ ἄλλες τὸ ἤθελα πολλὴ ῥωρὰ νὰ
περιμένω. **3)** Κρατῶ τι μὲ ἐνοίκιον, ἔχω τι μισθωμένον
κοιν. : Βαστῶ ἓνα δωμάτιο - σπίτι κττ. **β)** Προμισθώνω
Λεξ. Δημητρ. : Δώσαμε καπάρρο καὶ βαστήξαμε τὸ σπίτι γιὰ
τὸν ἐρχόμενο χρόνο. **4)** Κομίζω, φέρω Κρήτ. : Εἶδα μού
βαστῇ ; Βάστα μου τὸ βιβλίον. **5)** Λαμβάνω Πελοπν. (Ἀρ-
καδ.) : Βαστῶ τόσα τὸ μῆνα. **6)** Ἀποκτῶ Πελοπν. : Ἀσμ.

"Ἐγέρασα παρὰ καιρὰ κὶ ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά μου

καὶ γνῶσι δὲν ἐβάσταξα γιὰ τὰ γεράματά μου.

7) Χωρῶ Πελοπν. (Πύργος Κορινθ.) : Φρ. Ἐχω πλα-
τεῖα ἰδοιλιὰ νὰ βαστῇ πάντα (ἀνέχομαι, ὑπομένω πάντοτε).

8) Ἀκολουθῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) : Κατὰ τὴν στραία ποῦ
βαστῇ θὰ πᾶς ἔς τὸ διάολο. **9)** Προσέχω Ἀνδρ. Μύκ. :
Ο σιούλλος βαστῇ μάλαζι λαοῦ (ἵχνος λαγοῦ) Ἀνδρ. Βάστα,
μὴ μὲ βρέξης Μύκ.

10) Δὲν ἀνακοινῶν τι, ἀποκρύπτω
κοιν. : Βαστῶ μυστικό. "Ο,τι νὰ τοῦ πῆς τὸ βαστῇ, εἶναι τὰ-
φος. Δὲν τοῦ λέω μυστικό, γιὰτὶ δὲ βαστῇ τίποτε. **11)** Ἐπι-
φυλάσσω κοιν. : Φρ. Βαστῶ πεισινὴ (ἐνν. ἡχαρτωσιὰ) κατὰ
μεταφ. ἐκ τῆς χαρτοπαιξίας, ἥτοι λαμβάνω τὰς προφυλά-
ξεις μου, φροντίζω διὰ τὸ μέλλον).

12) Συγκρατῶ, κω-
λύω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) : Βαστῶ τὴν ἀναπνοή μου - τὰ
δάκρυα - τὸ θυμὸ - τὴν ὀργή κττ. Βαστῶ τὸ κάτουρό μου. Τὰ
κεραμίδια δὲ βαστῇ τὴ βροχή, γιὰτὶ εἶναι σπασμένα. Τ' ἀπα-
νωφόρι βαστῇ κρούο κοιν. || Φρ. Βαστῶ τὴ γλῶσσα μου (δὲν
ὁμιλῶ ἀκαίρως καὶ ἀνοήτως). Βαστῶ τὰ νεῦρα μου (δὲν
ἐκδηλώνω τὴν ὀργήν μου). Ποῖος τὸν βαστῇ ἢ ποῦ τὸν βα-
στῇ ! (εἶναι ἀκάθεκτος, ἀσυγκράτητος) κοιν. Βαστῶ τὴν
καρδιά μου (ὑπομένω) Θράκ. (Αἰν.) Δὲ δὸν βαστάει σίδερο
(ἐπὶ τοῦ ἀσυγκρατήτου) Κεφαλλ. **13)** Φυλάττω κοιν. :
Ἐγὼ βαστῶ τὸ δικό μου μερίδιο. Βάστα τὰ λεπτὰ σου νὰ μὴν
ἔχης κἀνέναν ἀνάγκη κοιν. || Φρ. Βάστα νὰ ἔχης (ἔσο οἰκονό-
μος). Τοῦ βαστῶ σέβας (τὸν σέβομαι) σύννηθ. Βαστῶ λύπη
- πένθος (πενθῶ) πολλαχ. Δὲ βαστῇ τίποτα μέσα του (δὲν εἶ-
ναι ἐχέμυθος) πολλαχ. Βαστῶ χατίρι τοῦ δεῖνα (τὸν σέβο-
μαι, τὸν ὑπολήπτωμαι) Κύθν. Βάστα, κόρακα, τὴ χολή σου
(μὴ ὑποχώρει, ἔσο σταθερός) Ἰων. (Κρήν.) Βάστα, γέρω,
βάστα ! (προτροπὴ πρὸς τοὺς γέροντας νὰ μὴ δώσουν ὄλην
τὴν περιουσίαν των εἰς τὰ τέκνα των γινόμενα ἐνίοτε ἐπι-
λήσιμονα τῶν πρὸς τοὺς γονεῖς καθηκόντων, ἀλλὰ νὰ κρα-
τοῦν μέρος διὰ τὰ γηρατεῖα των) Σκυρ. **14)** Δὲν ἀπορ-
ρίπτω, δὲν ἀποβάλλω τι, ὅπερ ἔχω, συγκρατῶ κοιν. : Ἡ
μηλέα δὲ βάσταξε ὅλα τὰ μῆλα της. Δὲ βάσταξε τὸ παιδί της
(ὑπέστη ἐξάμβλωσιν). **15)** Τηρῶ κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Κα-
λημ.) Πόντ. (Κερασ.) : Βαστῶ τὸ λόγο μου - τὴν ἐπόσκεισίν
μου κοιν. || Φρ. Βαστῶ τὴ θέσι μου - τὴν τιμή μου (ἀποφεύγω
νὰ πράξω τι τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μειώσῃ τὴν ὑπόληψίν
μου). Βαστῶ πόζα (δεικνύω ἀγερωχίαν). Βαστῶ θυμὸ - κα-
κία ἢ κάκμα (μνησικακῶ). Τὸ βαστῶ (τρέφω πόθον ἐκδική-
σεως). Βαστῶ τὴ γεροτὴ - τὴ νηστεία - τὰ παλαιὰ - τὴ σαρακο-
σιή κττ. κοιν. Βαστῶ τρίμερο (νηστεύω τρεῖς ἡμέρας κατ' ἑ-
θός) Σκίαθ. Βαστῶ τοῖς δρίμες Σέρφι. || Ἀσμ.

"Ω, πόσον ἔχει 'τὶ βὼ σ' ἀγαπῶ,

μεάλην ἀγάπη σῶχω βαστωμένα !

(ὦ, πρὸ πόσου χρόνου σ' ἀγαπῶ, σοῦ ἔχω μεγάλην ἀγά-

πην!) Καλημ. β) Ἐν τῇ λογιστικῇ, κρατῶ λογαριασμὸν ἢ βιβλία λογιστικά κοιν.: Φρ. Βαστῶ βιβλία (εἶμαι λογιστής). Βαστῶ λογαριασμό (καταγράφω τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα καὶ μεταφ. παρακολουθῶ μετὰ προσοχῆς τὰς ἀντιθέτους ἐνεργείας τινός). 16) Διατηρῶ Πόντ. (Κερασ.) κ.ά.: Βαστῶ δοῦλον-δούλαν κττ. Κερασ. || Ἄσμ.

Ἔς τὰ δόντια σέβρουν τὸ σπαθί, ἔς τὰ χέρια τὸ τουφέκι, θενὰ βαστάζουν πόλεμο σαράντα πέντε χρόνια ἄγν. τόπ. 17) Διοικῶ, κυβερνῶ κοιν.: Βαστῶ καλὰ τὴ δουλειά του - τὸ μαγαζί - τὸ νοικοκυρεῖο - τὸ σπίτι του κττ.

β) Συντηρῶ οἰκονομικῶς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Βαστῶ τὸ σπίτι μοναχός του. 18) Συντελῶ εἰς τὴν διατήρησιν πράγματός τινος, συντηρῶ τι κοιν.: Βαστῶ τὰ ροῦχα μου. Ἡ σόμπα-τὸ ροῦχο βαστῶ ζέστη κοιν. || Παροιμ. Φρ. Τὸ παλαιὸ ροῦχο βαστῶ τσαὶ τὸ καινούργιο (τὸ παλαιὸν ἔνδυμα ἐπιδιορθούμενον καὶ χρησιμοποιούμενον [συντελεῖ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ καινούργιου]) Θήρ. || Γνωμ. Ο πηλὸς βαστῶ τὸν τοῖχο κ' ἢ καλὴ μπουτσά τὸ γέρο Κάρπ. 19) Συνέχω, συσφίγγω κοιν.: Φρ. Μὲ βαστῶ ἢ κοιλά μου (μὲ κατέχει πόνος κοιλιακός). Μὲ βαστῶ ἢ καρδιά μου (αἰσθάνομαι καρδιακὰς ἐνοχλήσεις). Μὲ βαστῶ εὐκοιλιότητα - κόψιμο κττ. Μὲ βαστῶ λιγθυμιά - λιγωμάρα κττ. 20) Δέχομαι Νάξ. (Βόθρ.): Τσ' ἐπῆλaine προξενεῖα τσαὶ δὲν τὴν ἐβάσταξε. 21) Ὑποστηρίζω τι κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.): Τὰ θεμέλια βαστῶν τὸ σπίτι. Οἱ στῦλοι βαστῶν τὴ στέγη. Δὲ μὲ βαστῶν τὰ πόδια μου κοιν. β) Μεταφ. ὑποστηρίζω τινὰ ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς σὺνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Ἡ δουλεία τ' ἐχάλασεν κ' ἐγὼ ἐβάσταξ ἄιον Κερασ. || Φρ. Βαστῶ τὰ δίκαια τοῦ δεῖνα (τοῦ ἀποδίδω δίκαιον, τὸν δικαίωνω) πολλαχ. 22) Ὁδηγῶ, καθοδηγῶ σὺνηθ.: Νὰ τὸ βαστῶς τὸ παιδί ἔς τὸν ἴσο δρόμο. 23) Χαρακτηρίζω, θεωρῶ, νομίζω Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.): Δὲν δανείζουν κάρβουνα, λάδι, γιατί τὸ βαστοῦσιν ἄσκημο Κύπρ. Νὰ κάθισι ἰδῶ καὶ νὰ μ' ἀλιμένιτι, μ' ἂν δὲν ἔρτου, νὰ μὴ μὲ βαστῶν γὰ πιδαμένουν καὶ φύιτι (ἐκ παραμυθ.) Λιβύσσ. || Γνωμ. Τὸν μαθημένον γουλιάριν μὲν τὸν βαστῶς Κύπρ. 24) Ὑπομένω, ὑποφέρω τι κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σταυρ.): Δὲ βαστῶ τὰ βάσανα - τοὺς πόνους. Τὸν βάσταξα μὰ θυό μ' αὐτὸς δὲν ὑποφέρεται. Τὸ κακὸ εἶναι μεγάλο καὶ δὲ βαστεῖται κοιν. || Παροιμ. Τὰ ῥριξε ὁ Θεὸς τὰ βάσταξε ὁ φτωχός (ὅτι ὀφείλομεν καρτερικῶς νὰ ὑπομένωμεν τὰ ἀτυχήματα) Πελοπν. (Γορτυν.) Βάστα πόνον γὰ ἰμορφκιάν (ἐπὶ ἐνδύματος ἢ ὑποδήματος κομποῦ μὲν, ἀλλὰ στενοῦ καὶ ὀχληροῦ) Κύπρ. || Ἄσμ.

Βάστα, παδέρη μου καρδιά, τρομάρες, λιγωμάρες, ὅπως βαστοῦνε τὰ δεδρά τοῖ ἀγριγοὺς βορεῖδες Κρήτ.

Βάσταξον, καρδᾶ, βάσταξον ἀμποσα χρόνᾶ κι ἄλλο, ὅπως βαστοῦνε τὰ ραδὰ τὴν βαρυδειμωνίαν, ὅπως βαστοῦνε τὰ δεινὰ τὴν παραγρανεμίαν, ὅπως βαστάξ' ἢ θάλασσα τὴ κοσμί' τὰ καράβᾶ, ὅπως βαστάξ' ὁ οὐρανὸν ἀκεῖνα ὅλα τ' ἄστρᾶ

Σταυρ. Καὶ ἀμτβ. δεικνύω ὑπομονήν, ὑπομένω κοιν. καὶ Πόντ. (Σταυρ.): Πῶς βαστῶ μόνος ὁ Θεός, τὸ ξέρε! Βάσταξα ὅσο μποροῦσα, μὰ τὴν δὲ βαστῶ πρᾶ. β) Ἀνέχομαι τι Ζάκ. Κρήτ. Λέσβ. κ.ά.: Ἐ βαστῶ τὰ παράξινα Λέσβ. Δὲ θὰ βαστάξω τόσο φαρμάκι καὶ θὰ σκάσω (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. || Ἄσμ.

Ἀζωδανὸ ξεχωρισμὸ δὲν εἶδα γὼ ποτέ μου, μὰ δὰ ποῦ ξεχωρίσαμε μὴ τὸ βαστάξης, Θεέ μου! Κρήτ.

Ἐλα ποδά μου, σίμωσε κι ἂν ἔχης πόνο, πέ μου κι ἀνίσως καὶ σ' ἀπαρηθῶ, μὴ μὲ βαστάξης, Θεέ μου!

αὐτόθ. 25) Ἀναμένω, περιμένω τινὰ Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Πελοπν. (Μεσσ. Τριφυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Βαστῶ με Τριφυλ. Θὰ σὶ βαστάξουν ἓνα χρόνον, ὅστιρα νὰ φέρ'ς τὰ λιπὰ Αἰτωλ. Καὶ ἀμτβ.: Βάστα νὰ ἰδῶ Μεσσ. Βάσταξα πούλ' λη ὥρα Αἰτωλ. Βάστα νὰ σ' πῶ αὐτόθ. Βάστα ὥς τοῦ βράδ' κ' ἐγὼ θὰ ἔρτου Ἀδριανούπ.

β) Ἀμτβ. 1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. συγκρατοῦμαι, στηρίζομαι κοιν.: Δὲν βαστῶ ἔς τὰ πόδια μου (δὲν δύναμαι νὰ σταθῶ εἰς τοὺς πόδας μου). Βαστήχηκα ἀπὸ τὸ τραπέζι νὰ μὴν πέσω. Βαστάξουν νὰ μὴν πέσης (κλονιζόμενος ζήτησι στήριγμα). Δὲ βαστεῖται ἔς τὰ πόδια του ὁ ἄρρωστος - ὁ μεθυσμένος κττ. Τὸ μωρὸ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ βασταχτῇ ἔς τὰ πόδια. β) Μεταφ. ἐνεργ. καὶ μέσ. συγκρατοῦμαι, ἀπέχω ἀπὸ τὴν ἐκδήλωσιν ψυχικῆς τινος διαθέσεως, οἶον ἀγανακτήσεως, λύπης κττ. κοιν.: Δὲ βάσταξα πρὸς καὶ τοῦ τὰ ὕψαλα. Δὲ μπόρεσε πρὸς νὰ βαστάξῃ καὶ τὴν ἐπιασαν τὰ κλάματα. Βάσταξε πολλὴ ὥρα, μὰ ὅστερα ἔμπηξε τοῖς φωνές. Θύμωσα, μὰ βαστήχηκα καὶ δὲν εἶπα τίποτε. Δὲ μπόρεσα νὰ βαστηχθῶ καὶ τὸν ἔδειρα. Δὲ βαστεῖται ἀπὸ τὸ θυμὸ του - τὴ χαρά του κττ. Δὲ βαστεῖται, ἄμ' ἀκούσω τὰ παράξινα. 2) Ἀντέχω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Δὲ βαστῶ ἔς τὴ ζέστη - ἔς τὸ κρύο - ἔς τοὺς πόνους κττ. Τὸ καράβι βαστῶ ἔς τὴ φουρτούνα κοιν. Κ' ἐπορῶ νὰ βαστῶ ἔς αἰτικὸν πόνον Κερασ.

β) Ἀντέχω εἰς βάρος, πίεσιν κττ. κοιν.: Βαστῶν τὰ γόνατά μου - τὰ πόδια μου - τὰ χέρια μου. || Φρ. Βαστοῦν τὰ κότσια μου (ἔχω τὸ σθένος νὰ πράξω τι). Δὲ βαστῶ πρᾶ! (ἐνεκα ὑπερβολικῆς κοπώσεως ἢ σωματικῆς ἐξαντλήσεως) κοιν. Βάστα, ἔρω, βάστα (προτροπὴ πρὸς βοῦν ἀροτῆρα ἢ ὑποζύγιον) Νάξ. γ) Ἐχω ἠθικὴν ἀντοχήν, τόλμην, θάρρος, ἀποφασιστικότητα κττ. κοιν.: Φρ. Βαστῶ ἢ καρδιά μου. Ἄν σοῦ βαστῶ! (κατ' ἔλλειψιν τοῦ: ἢ καρδιά, ἦτοι ἂν τόλμης). Τοῦ βαστῶ (τολμᾶ). Ὅσο βαστῶ ἢ ψυχὴ του (ὅσον τοῦ ἐπιτρέπει ἢ συνείδησις). Βάστα, καρδιά, βάστα (προτροπὴ πρὸς ἐγκαρτέρησιν). δ) Τολμῶ σὺνηθ.: Ἄν βαστῶς, κάνε το. Ἄν βαστῶς, πῆλaine μόνος σου. 3) Μένω εἰς τὴν φυσικὴν μου κατάστασιν, δὲν ὑπόκειμαι εἰς ἀλλοιώσιν, διατηροῦμαι κοιν.: Βαστῶ τὸ χρώμα. Βαστῶ τὸ κρέας - τὸ ψάρι κττ. (δὲν ἤρχισεν ἀκόμη ν' ἀποσυντίθεται ἢ δὲν ἔχει ἀκόμη βράσει). Βαστῶν τὰ μῆλα - τὰ πεπόνια - τὰ σταφύλια κττ. (δὲν ἔχουν ἀκόμη ὠριμάσει ἢ δὲν ἤρχισαν ἀκόμη νὰ σήπωνται). Βαστῶ τὸ κρασί (δὲν ξινίζει). Βαστῶν τὰ ρεβίθια - οἱ φακὲς - τὰ φασόλια κττ. (ἀντέχουν ἀκόμη εἰς τὴν βράσιν, δὲν ἔχουν βράσει). Βαστῶ τὸ ψωμί (δὲν ἔχει ἀκόμη ψηθῇ) κοιν. Βαστῶ ἢ σταφίδα (δὲν ἔχει ἀκόμη ξεραθῇ) Πελοπν. (Κορινθ.) κ.ά. Βαστούμενο φροῦτιο (ἄωρον ἔτι) Σίφν.

4) Ἀντέχω εἰς τὴν φθορὰν κττ., διατηροῦμαι κοιν.: Βαστῶ ἀκόμη τὸ παννὶ - τὸ ὕφασμα κττ. Βαστῶν τὰ παπούτσια - τὰ ροῦχα κττ. Βαστῶ ἢ κλωστή - ὁ σπάγγος. Βαστῶ τὸ πάτωμα - ὁ τοῖχος. 5) Δὲν ὑπόκειμαι εἰς μείωσιν ἢ αὐξήσιν σὺνηθ.: Βαστῶ ἢ τιμὴ τοῦ λαδίου ἢ τὸ λᾶδι βαστῶ. 6) Ἐνεργ. καὶ μέσ. συγκρατοῦμαι οἰκονομικῶς κοιν.: Ὁ δεῖνα ἔμπορος ζημιώθηκε πολὺ, βαστῶ ὅμως ἀκόμα. Βαστήχηκε ὁ δεῖνα (δὲν ἐχρεωκόπησεν). 7) Διαρκῶς κοιν.: Βαστῶ ἀκόμα ὁ ἥλιος - ἡ μέρα - ἡ νύχτα. Βαστῶ χρόνια ὁ θυμὸς του. Βάσταξε πολὺ τὸ κακὸ - ὁ πόλεμος - ὁ καλὸς καιρὸς - ὁ λόγος - τὸ γλέντι - ἡ ἀρρώστια κττ. Βάσταξαν πολὺ τ' ἀχλάδια - τὰ σταφύλια κττ. (ὑπῆρξαν ἀφθονα καὶ διήρκεσαν πολὺ). β) Ζῶ κοιν.: Βαστῶ ἀκόμα ὁ δεῖνα. Εἶναι ἐτοιμοθάνατος, βαστάει δὲ βαστάει θυὸ ὥρες. 8) Ἐχομαί τινος, κρατοῦμαι τινος Τήλ. Χίος: Ἄσμ.

Βρίσκει τὴν κόρην Ἀρετὴ καὶ ἔς τὸν χορὸν ἐβάστα (βαστῶ ἔς τὸν χορὸν=χορεύω) Τήλ.

Ἐν τῇ μέσῃ τῶν εὐγενικῶν βασιᾷ χωριατοπούλλα, ὁ βασιλεὺς περαστικὸς ἀποθαμάστηκε τὴν (τὸ βασιᾷ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἑς τὸν χορὸν) Χίος. 9) Ἐλκω τὸ γένος, κατάγομαι κοιν.: Φρ. Βασιᾷ ἀπὸ γενεᾶ - ἀπὸ σοί (ἐπὶ εὐγενοῦς καταγωγῆς). Ποιὸς ξέρει ἀποποῦ βασιᾷ ἢ σκούφια του; (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀγνώστου καταγωγῆς). Συνών. ἀποσέρνω 8, κρατῶ, σέρνω. 10) Ἐγείρομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου, σηκώνομαι Κρήτ.: Βάστα νὰ φύγωμε. 11) Σταματῶ σύνηθ.: Βάστα μὲ σιγμῇ. 12) Ἐπιμένω Χίος: Γνωμ. Αὐτοῦ ποῦ βασιᾷς βάστα καὶ πάντα ἀλήθεια νὰ ᾄδῃς (παρότρυνσις πρὸς ἐμμονὴν εἰς γνώμην θεωρουμένην ἀληθῆ).

Γ) Μέσ. 1) Συγκρατοῦμαι που, δὲν ἐγκαταλείπω τὴν θέσιν μου ἢ δὲν ὑποχωρῶ σύνηθ.: Ὁ στρατὸς βαστεῖται ἑς τὴν θέσιν του. 2) Δὲν καταπίπτω σωματικῶς, διατηροῦμαι ἀκμαῖος κοιν.: Ἄν καὶ ἡλικιωμένος ὁ δεῖνα, βαστεῖται καλά. Μ' ὅλα τὰ γεράματα βαστεῖται, νὰ μὴ βασκαθῇ! 3) Ὑφίσταμαι Μῆλ.: Ἄσμ.

Σταυρέ, πῶς τὸ δυνάστηκες, ξύλο, πῶς τὸ βαστάχτης νὰ σταυρωθῇ ἀπάνω σου ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου;

4) Εἶμαι ἀνεκτὸς Λεξ. Δημητρ.: Δὲ βαστεῖσαι μὲ τοῖς ἰδιοτροπίαις σου. Συνών. ὑποφέρω (ἰδ. ὑποφέρω).

5) Εἶμαι εὐπορος κοιν.: Βαστεῖται ὁ δεῖνα κοιν. || Φρ. Βαστεῖται ἀπὸ παρᾶδες (εὐπορεῖ) Ἄνδρ.

Μετοχ.=εὐπορος, πλούσιος Βιθυν. Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. Ρόδ. κ.ά.

βασωμένος ἐπίθ. Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βασώνω ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ οὐσ. βάσι.

Ὁ ἔχων ἢ ἀποκτήσας βάσιν, θεμέλιον, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ βασισθέντος ἐπὶ τοῦ στελέχους του σπαρτοῦ.

βάτα ὁ, Τσακων.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ παρ' Ἡσυχ. βάτης=ἀναβάτης.

Βούκεντρον διὰ τοῦ ὁποῖου φέροντος ἐνίστε καὶ σιδηρᾶν αἰχμὴν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον θραύουν τοὺς βώλους κατὰ τὴν ἀροτρίασιν. Συνών. βουκέντρι.

βατάκι τό, πολλαχ. σβατάτσι Εὐβ. (Κουρ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βάτο.

Μικρὰ βάτος. Συνών. βατόπουλλο, βατούδι, βατουλλάκι, βατούλλι, βατουλλό.

βάταλος ὁ, Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) βάταλο τό, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πβ. καὶ ἀρχ. βάταλος.

1) Τὸ μέρος τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς σπάθας, τὸ ἀπανάξυλον, τὸ κατώξυλον καὶ τὸ ξυλόχτενον Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) 2) Πληθ. βάταλα, τὰ διάφορα μέρη ἐνὸς μηχανήματος Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βάταλος Κρήτ. Κύπρ. Βάταλα Ρόδ.

βατῆ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. βοῦ, τοῦ ὁποῖου εὐχρηστεῖ ὡς μετοχή. Ἰδ. Μδέφνερ Λεξ. 76.

Ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον ἔκλαυσέ τις, οἶον ἐπὶ νεκροῦ. Ἀντίθ. ἄβατε.

βατῆ ἢ, βατία Πόντ. (Ἀμισ.) βατῆ Ἡπ. Νίσυρ. κ.ά. βαδκῆ Κύπρ. βατῆ Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βατία κατὰ τὰ εἰς -εᾶ ὄν. φυτῶν.

1) Βάτος (I) 1, ὁ ἰδ., Ἡπ. Δ.Κρήτ. Κύπρ. Πόντ. (Ἀμισ.) κ.ά. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κεφαλλ. Κύπρ. καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Βατῆς Δ.Κρήτ. 2) Ἀκανθα Νίσυρ.

βατῆς ὁ, Σάμ. Χίος κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. -εᾶς.

Τόπος πλήρης βάτων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βατῶνας. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.)

βατειὰ ἢ, ἀμάρτ. βαδκειὰ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

Ὁ χρόνος τοῦ γενετησίου ὀργασμοῦ τῶν ζώων: Γνωμ. Καλὴ βαδκειὰ τὸν Ἀουστον τῶν γέν-να τὸν Γεν-νάριν (ἐπὶ τοῦ γινομένου εἰς τὸν ἀρμόζοντα χρόνον). Συνών. βά-τεμα 2.

βάτεμα τό, σύνηθ. βάτιμα βόρ. ἰδιώμ. βάτεμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

1) Ἡ συνουσία τῶν ζώων, ὄχρεια. Συνών. βατε-μός. 2) Βατειὰ, ὁ ἰδ.

βατεμός ὁ, ἀμάρτ. βαδεμός Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

Βάτεμα 1, ὁ ἰδ.

βατένιος ἐπίθ. Χίος—Κθεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 12.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. -ένιος.

1) Ὁ ἐκ βάτου προερχόμενος Κθεοτόκ. ἔνθ' ἄν.: Βατένια βέρογα. 2) Ὁ ἐκ βάτου κατεσκευασμένος Χίος: Ἄσμ.

Καὶ βγάλαν του τὸ κάλυμμα καὶ τοῦ βάλαν γκαθένιον, τοῦ βγάλαν καὶ τὸ φόρεμα καὶ τοῦ βάλαν βατένιο (δηλ. τοῦ Χριστοῦ).

βατεύω κοιν. βατεύου βόρ. ἰδιώμ. βαδεύου Ἡπ. Μακεδ. βαντεύου Ἡπ. (Ζαγόρ.) βατεύω Θήρ. Κρήτ. Κύθν. Νάξ. Νίσυρ. Πάρ. Σύμ. κ.ά. βατεύου Εὐβ. (Κουρ.) βατεύω Κύπρ. Ρόδ. βατεύω Κύπρ. βατέγγου Τσακων. ματεύω Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ἡπ. Μεγίστ. μαδεύω Θράκ. (Μυριόφ.) ματεύω Θήρ. πατεύω Μεγίστ. πατεύου Λυκ. (Λιβύσσ.) πατέγου Καλαβρ. (Μπόβ.) γατεύω Ἡπ. (Πρέβ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. βατέω κατὰ τὸ ὀχεύω, δι' ὁ ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 236, ἢ καὶ ἀμάρτ. παλαιὸν βατεύω, δι' ὁ πβ. μεταγν. ἐμβατεύω. Ὁ τύπ. πατεύω ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ πατῶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἔνθ' ἄν. Τὸ γατεύω ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ γάττα, ἐφ' ἧς κυριολεκτεῖται.

1) Συνέρχομαι, ἐπιβαίνω, ὀχεύω, ἐπὶ ζώων ἐν γένει κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Τσακων.: Τὸ ἄλογο βατεύει τὴν φοράδα. Ὁ τράγος βατεύει τὴν γίδα. Ὁ κόκορας βατεύει τὴν κόττα. Βατεύονται τὰ κατοίγια-τὰ περιστέρια-τὰ πρόβατα κττ. κοιν. Βατεμένο ἄβγὸ (τὸ φέρον γόνον) σύνηθ. Συνών. βαρῶ Α 10. 2) Γονιμοποιῶμαι, ἐπὶ σύκων Ἀμοργ.: Βατεύεται τὸ δαδρό. 3) Εὐνουχίζω Σαμοθρ. Συνών. μνουχίζω.

βατῶνας ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. -εῶνας.

Τόπος πλήρης βάτων. Συνών. βατῆς, βατου-δεῆς, βατουρεῶνας, βατουρεῖα, βατῶνας.

βατζούλλι τό, Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ὑδατύλλιον. Ἰδ. Μδέφνερ Λεξ. §71.

Ὀλίγη ποσότης ὕδατος: Ἐγκίκα ἀπὸ τὰ κουρία λιγάτσι βατζούλλι ψουχρὲ (ἡπια ἀπὸ τὴν κανάτα λιγάκι νεράκι ψυχρό). Συνών. νεράκι.

βατῆ τό, (I) Θήρ. Κύπρ. Σίφν. Σύμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτος (II).

